

Protokoll nr.

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 19. juunil 1965.a.

Koosolekust võtsid osa kunstinõukogu liikmed E.Tamberg, A.Herkül, R.Hammer, L.Tormis, M.Murdmaa, S.Urb, V.Järvi, N.Järvi, L.Skljanskaja, U.Väljaots, P.Mägi, U.Järvela, L.Roosa, ja Kunstide Valitsuse esindaja V.Ojamaa.

Koosolekut juhatas R.Hammer, protokollis L.Mändmaa.

P ä e v a k o r d:

1. Konkurss.
2. V.Vasara ja L.Tatriku tarifitseerimine.
3. Ooperi "Aleko" lavastusbrigaadi ja osatäitjate kinnitamine.
4. 1966.a. repertuaariplaanis puuduvast operetilavastusest.
5. Moskva külalisetenduste repertuaarist.

1.

Sm.Hammer tegi teatavaks, et konkursikomisjoni poolt on lubatud tänasele konkursile osavõtjaid järgmiselt:

1. Ooperi- ja muus. kom. artist, II kat. - operetisolist, sopran, kuupalgaga rbl. 110.-
 1. Ostmeis, Asta
 2. Haamer, Maarja
2. Ooperi- ja muus. kom. artist, II kat. - opereti naissolist, kuupalgaga rbl. 90.-
 1. Klaas, Milvi
3. Ooperi- ja muus. kom. artist, II kat. - opereti meessolist, kuupalgaga rbl. 80.-
 1. Luts, Valter
 2. Kuslap, Voldemar
4. Kooriartist, I kat. - tenor, kuupalgaga rbl. 100.-
 1. Bamberg, Rinald
5. Balletiartist, II kat. - baleriin, kuupalgaga rbl.80.-
 1. Fedjunina, Olga
 2. Jõesaar, Meeli
 3. Nemillo, Vanda
 4. Laanemäe, Helle
 5. Raid, Marika

Uhtlasi tetas sm. Hammer, et balletiartisti ametikohale konkureerimisest loobusid Olga Fedjunina ja Meeli Jõesaar.

Kunstinõukogu jälgis konkursist osavõtjate esinemisi proovisaalides nr. 5 ja nr. 1, millele järgnes arutelu.

Sm. Murdmaa: Arvan, et võime valida balletiartisti kohale sm. Laanemäe-Jaloneni, teisi mitte. Sm. Jalonen on hea välimusega ja kasvult sobib meie rühma. Tehniliselt on ta küll võrdlemisi nõrk, kuid eeldusi on, et meie treeningu juures areneda. Inimesi on meil väga vaja, seepärast soovitan valida Jaloneni. Ainult töötasu rbl. 80.- on palju maksta, sest meie tüdrukud selle töötasuga on palju tugevamad, näit. Vorobjova, Rumessen jt. Võib võtta tööle rbl. 70.-

Sm. Ojamaa: Soovitan jätta koht vakantseks. "Vanemuises" täidab sm. Jalonen oma tööülesandeid korralikult, ei ole õige teda sealt üle tuua kui ta siin osutub väga nõrgaks ja teda ei saa korralikult kasutada.

Sm. Hammer: Mulle meeldis ka kõige enam sm. Laanemäe-Jalonen. Sm-d Raid ja Nemillo ei sobi meile kasvu poolest ja ka tehniliselt ei ole nad tugevad. Nähtavasti oleks õige valida sm. Laanemäe tingimusel, et tema töötasu saab olema rbl. 70.-

Sm. Skljanskaja: Sm. Jalonen on välimusest kõige meeldivam, kuid tehniliselt väga nõrk. Arvan, et meie rühma teda ei tohiks võtta.

Sm. Herkül: Meil on inimesi väga vaja, ei oleks õige jätta kohta vakantseks. Sm. Jalonen on kasvult meile kõige sobivam ja eeldusi, et ta meie rühmas võib areneda, tal on.

Sm. Väljaots: Töötasin sm. Laanemäe-Jaloneniga koos "Vanemuises". Ta on väga meeldiva välimusega ja väljendusriikas. Käed on tal head, aga jalad on tõesti nõrgad ja tal tuleb tublisti töötada, et meie rühmaga sammu pidada. "Ballett-sümfoonia" ta esines edukalt.

Kunstinõukogu leidis, et sm. Laanemäe-Jaloneni võiks tööle võtta, kuid tingimusel, et töötasu oleks rbl. 70.-, mitte rbl. 80.-

Sm. Hammer: II kat. operi- ja muusikalise komöödia artisti opereti meessolisti koht oli meil kuulutatud vakantseks ja sellele kohale kandideerivad Valter Luts, kes sellel töötas ja Voldemar Kuslap. Kuslapit me kuulasime täna esinemas, Valter Luts on aga praegu haiglas. Sellel ajal, kui koht kuulutati vakantseks, oli V. Luts tööil ja meil on võimalik täna

küsimus otsustada, kui kunstinõukogu leiab, et tunneb V.Lutsu või meid tema kauaaegse töö põhjal teatris küllaldaselt ja tema esinemist täiendavalt vaadata ei soovi.

Kunstinõukogu o t s u s t a s üksmeelselt (ühegi hääleta vastu), et tunneb kauaaegse töö põhjal V.Lutsu loomingulisi võimeid ja ei pea vajalikuks tema esinemise täiendavat vaatamist.

Sm. Hammer: Konkursis on välja kuulutatud kahele naissolisti kohale: II kat. ooperi- ja muus. kom. artisti - operetisolisti, soprani koht palgaga rbl. 110.-, mis on tegelikult vakantseks kuulutatud Asta Ostmeini-Vihandi koht. Sellele kandideerivad A. Ostmein ja M. Haamer. Teine, II kat. ooperi- ja muusikalise komöödia artisti - opereti naissolisti koht palgaga rbl. 90.- on Asta Otsa koht, mille ta vabastab uuest hooajast seoses pensionile minekuga. Sellele kohale kandideerib Milvi Klaas-Kruusa. Missugused on arvamused selles osas.

Sm. Urb: Meil on välja kuulutatud operetisolisti koht. Minu arvates me Haamerit võtta ei saa, sest tema on ju ooperilaulja perspektiiviga.

Sm. Mägi: Kas me valime ooperi- või operetisolisti?

Sm. Hammer: Meil on välja kuulutatud II kat. ooperi- ja muus. kom. artisti koht, millele on lisatud - operetisolist, sopran. Sm. Ostmein-Vihandi on üks vähestest solistidest, kes ~~ERI~~ teeb kaasa ainult operetis. Oleks ju hea, kui saaksime solisti, kes on võimeline esinema nii operetis kui ooperis, nagu seda teevad paljud meie solistid.

Sm. Mägi: Meil on siiski palju ooperisoliste, kes ei esine operetis, nagu Kylvand, Padrik, Jaaksoo jt.

Sm. N.Järvi: Minu arvates tuleb valida Haamer. Ta on meile väga vajalik jõud. Tuleb jätta ka sm. Vihandi ja mitte tööle võtta Kruusat. Vihandi on lauljana teatrile vajalikum kui Kruusa, kes peaaegu üldse ei laula.

Sm. Tamberg: Kui rääkida sm. Vihandist, siis mind ei häiri tema juures niivõrd laulmine, kui just tema liikumine ja laval ja rääkimine. Sm. Vihandil on kindlaks kujunenud maneer, mis on väga halb ja mida muuta vist ei ole enam võimalik.

Sm. Urb: Sm. Vihandi on teatrile vajalik, ta teeb etendustes kaasa. Kes hakkab teda asendama? Haamer ei ole veel midagi näidanud, õpib alles konservatooriumis. Ega Mikaela osa järgi ei saa teda valida operetti.

Sm. N. Järvi: Teatrile on praegu kõige vajalikum Haamer. Tal on suur perspektiiv. Ka operettides hakkab ta kindlasti kaasa tegema.

Sm. Ojamaa: Minu arvates peab teater mõtlema kõigepealt perspektiivile. Sm. Vihandil ei ole enam perspektiivi, ta on saavutanud maksimumi millest edasiminekut näha ei ole. Haameril on aga suur arenemisperspektiiv, mida näitas tema tänanegi esinemine. Ka teksti andis ta hästi, lihtsalt ja loomulikult.

Sm. N. Järvi: Meie teatris on väga tähtis, et oleks laulja.

Sm. Hammer: Sm. Ostmeini-Vihandil ei ole arenguks perspektiivi. Nagu rääkis sm. Tamberg, on tal tõesti häiriv esinemismaneer, mis on sügavalt juurdunud ja mida nähtavasti enam muuta pole võimalik. Ühe sõnaga näitleja-meisterlikkuses on suuri puudujäärke. Sm. Mägi ütles, et sm. Vihandi on teatrile vajalik ja pole kedagi asendamas teda "Viini veres". Ei rahulda sm. Vihandi esinemine "Viini veres". Ta muidugi täidab selle osa, kuid häda pärast. Kui me täna ei otsusta tema küsimust, kerkib see edaspidi paratamatult ikka. Sm. Klaas on näitleja-meisterlikkuse poolest perspektiivikam. Häälmaterjali on tal ka natuke. Võrreldes sm. Vihandi vokaaliga, siis Vihandil on kõrged noodid paremad, keskmistes registrites aga ei ole sm. Vihandi märgatavalt parem. Mõlemal on oma plussid ja miinused ja nähtavasti ei ole mõlemal perspektiivi.

Sm. Mägi: Sm. Vihandi käib sm. Maasiku juures tunnis ja sm. Maasik rääkis, et sm. Vihandi on arenenud, laulab hästi.

Sm. N. Järvi: Tuleb tõsiselt mõelda, kas sm. Kruusal on perspektiivi teatris. Ilma perspektiivita pole mõtet tööle võtta.

Sm. Ojamaa: Kõige õigem oleks jätta sm. Kruusa võtmata ja korraldada sügisel uuesti konkurss sellele kohale.

Sm. Urb: A/ü komitee andis nõusoleku A. Vihandi kohta vakantsiks kuulutamiseks, et tulevad konkureerima sama profiiliga inimesed. Ei ole aus suhtumine, et Väljaots ja Neeme Järvi agiteerisid Haamerit konkursist osa võtma. Miks Haamer ei tulnud siis konkursile kui meil oli välja kuulutatud vakantne koht ja võeti Sammelselg.

Sm. Ojamaa: Kui Väljaots ja N. Järvi agiteerisid Haamerit, siis väga õigesti tegid. See on nende püha kohus, otsida teatrile paremaid jõude. Selleks on ka konkursside seadus antud. On ooperi- ja muusikalise komöödia artisti kohad, mitte eraldi ooperi või opereti. Et sm. Vihandi suhtes on tehtud ja tehakse kriitikat on õige, sest rahul tema tööga ei saa olla. Kollektiivi arengu küsimus on peamine ja peab huvitama meid kõiki.

Sm. Urb: Kui kuulutame madalamale kohale konkursi, võivad tulla ka teised ja võib juhtuda, et Vihandi ei saa ka sellele kohale.

Sm. Mägi: Haameril ei ole kogemusi töös, teda operetis kasutada on raske.

Sm. Tormis: Toetan sm. Ojamaa sõnavõttu. Haamer on suure perspektiiviga laulja, vaba ja loomulik, mida nägime tänasel esinemisel ja ka Mikaela osas. Ta on kahtlemata võimeline ka "Viini veres" tegema seda osa, mis A. Vihandi. Oleme palju rääkinud halbade stambidest operetis, Vihandi on üks neist. Haamerit on teatrile vaja, tuleb kindlasti võtta. Mõistlik on jätta teine solisti koht täitmata.

Sm. Väljaots: Mis puutub A. Vihandisse, siis ta on näide, kui raske on teatris ilusal naisel olla. Kui peale hääle omab karakterit, siis võib töötada kaua, nagu näit. Sellistemägi. A. Vihandil seda aga ei ole. Varem või hiljem tuleb tal näitlejatööst loobuda. Ta töötab väga korralikult, selles osas ei saa talle mingeid etteheiteid teha. Tema maitse ja käitumine laval on aga vana opereti stambiga. Imestan, et meil on erinevad arvamused siin. Haamer ei tohigi valmis näitleja olla. Teatris tuleb teda vormida. Viimane aeg on tal teatrisse tulla. Olen Haameriga töötanud, tean tema arengut ja olen veendunud tema suures perspektiivis. Oeldi, et talitasime N.Järviga ebaausalt. Konkurs on aus asi, õige on otsida noori ja värskendada truppi. Võitleme N.Järviga teatrile vajaliku eest, mitte endi kasu pärast. Varem oleme võibolla teinud vigu, näit. Jaaksoo, Sammelselja võtmine solistide koosseisu ei õigusta küllalt. Ebaaus on see, et heidutati noort inimest enne konkursi.

Sm. Urb: Leian ikkagi, et Haamer ei kadideerinud õigele kohale. Miks ta siiski ei tulnud siis, kui võeti Sammelselg.

Sm. Mägi: Haameril ei ole kõrgusi, mis vajalik "Viini veres", seepärast määrasimegi sellele osale ainult A.Vihandi.

Sm. Hammer: Sm. Urb tahab nähtavasti, et oleks konkureerija sama kitsapiirililine kui A.Vihandi. Tänaastes sõnavõttudes rääkisid aga mitmed, et Haamer võib ka operetis kaasa teha.

Sm. V.Järvi: M. Haamerit on teatrile muidugi vaja, siin pole üldse kahtlust. Raskuspunkt on kas Vihandi või Kruusa. Olen töötanud Kruusaga. Ei näe tema juures perspektiivi teatris töötamiseks. Vihandi on praegu siiski operetisolistidest üks, kes on võimeline laulma. Ta laulab ära Mariza ja võib ka esineda subretina. Haameri vastu ta muidugi võistelda ei saa, kuid vajalik ta on.